

Při studni ze žiwej wodu

Jezus praji při Jakobowej studni:
„Kóždemu, kiž tule wodu pije, budže
so zaso pić chcyć; štóž pak wot teje
wody so napije, kotruž ja jemu dam,
temu so wěčnje pić njezechce.“

Jan 4,5–14

W Zrěšinje pod Lubjencom je so na nawsy zdžeržala stara studnja. Hižo zdawna chodžachu sej wjesnjenjo k njej po wodu. 1866 natwarichu sej hłuboku podzemsku stwu, w kotrejž so woda hromadžeše. 11 schožzenkow wjedže do hłubokosće hač k wodže, kotraž ženje njewusaknje. Kelko živjenja běše něhdy wokolo studnje, hdyž ludžo po wodu za piće a warjenje, za myće a płokanje a za skót chodžachu!

Džensa mamy do kóždého doma wodowód składženy. Tež tam woda ženje njewusaknje, wosebje nic w džensnišim času, hdyž su wšitke wodowody do porjadka stajene. Njetrjebamy hižo po wodu k studni chodzić. W Zrěšinje na nawsy lědma hišće koho zetkaš. Kaž wotemrěta je wjes ze swojej wuběrnyje wobnowjenej studnju.

Jezus přistupi jedneho dnja k Jakobowej studni. Israelski prawótc Jakub bě ju wuryc dať jako žiwe žórlo za sebje a swoju swojbu. Studnja stejí hač do džensnišeho pola wěriwych a njewěriwych swojeje wysokeje staroby dla we wulkej česćownosći. Jezusej chcyše so pić, tola njeměješe čerpaka, zo by sej wody načerať. Přistupi žona z bliskeho města Sichar, z kotrejž da so do rěchow. Rěči so wo wodže a wo wěrje. Jezus přewidzi wosud tuteje žony, kotraž njebě jenož jedneho muža měta, ale wjacorych, wo pječoch je rěč. Kaž tak husto přiwobroci so wón tež při Jakobowej studni hrěšnemu čłowjekeju a spyta jemu Božu hnadu wozjewić. Wón přewidzi žadosć žony za žiwjenjom, za poňnym, wupjelnyjem žiwjenjom, tola tuta žadosć je ju do wopáčneho směra wjedła. Nětko je wona objekt muskich požadosćow a nima žaneje nahladnosće pola ludži. Jezus so tutej žonje přiwobroci a z njej rěči. Wón jej praji, kak

Stara studnja na nawsy w Zrěšinje pod Lubjencom

Foto: J. Malink

by móhla swoju žadosć za wěrnym žiwjenjom spokojić: „Štóž wot teje wody so napije, kotruž ja jemu dam, temu so wěčnje pić njezechce.“

Jezusowe słowo je tuta woda, kotraž spokoji čłowjeske žadosće, dokelž wjedže nas k žiwjenju w jeho lubosći. Nic w někajkich amuroznych dožiwjenjach tu a tam namaka čłowjeska duša spokojenje, ně, zmysl našeho byća je lubosć, kotraž ma swoje žórlo w njebjesach. Jezus je žonu přiwzał bjez moraliskeho zasudžowanja, wón je jej wotewrěť puć k wobnowjenju žiwjenja. Budže to čezki nadawk za nju, so zanuric do tuteje lubosće, w njej wostać a ju we wšědnym žiwjenju naložować. A tola leži w lubosći k Bohu a k blišemu zmysl našeho byća.

Jezus rěčeše dale k žonje: „Woda, kotruž ja čłowjekej dam, budže we nim žórlo wody, kotraž do wěčneho žiwjenja žórli.“

Kaž so Boža lubosć z njebjes na zemju žórli, tak so wona jónu zaso tam nawróci. Dolhož smy žiwi, budžemy přeco zaso pić dyrbjeć. Tola jónu dóndžemy na kónc swojeho zemskeho byća. Jezus wotewri nam njebjesku perspektiwu. Štóž je jeho lubosć spóznať a přiwzał, štóž ma njehladajo na swoje dotalne žiwjenje dowěru do nješkónčneje Božeje lubosće, přendže po smjerći do tuteho raja lubosće, kotryž je za a nad našim swětom.

W znatym nazymskim spěwje je Handrij Zejler wopisowať, kak so duša wěriwego do njebjes pozběhuje, wužiwajo při tym wobraz wo wodže, kotraž spokoji wšitke zemske žadosće.

„Ha widžu-li k zemi so nižic,
spac kwětku tu poslednju hić,
chce myslička k hwězdám so bližic,
tam pokoja žórleško pić.“

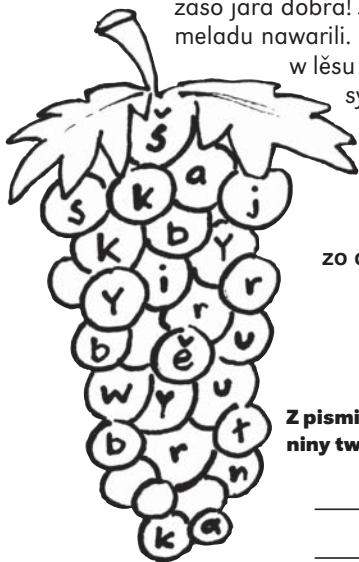
Jan Malink

Žnjowy džakny swjedžen

„Wšitke dobre dary džě mamy wot Boha;
tuž jemu džak, tuž jemu džak a nadžija!“

Je zaso tak daloko: Swjećimy žnjowy džakny swjedžen. Hižo wot zažneho léca wjeselimy so nad słódnym sadom a słódněj zeleninu. Dopomniš so hišće na přenje truskalcy? Hm ... słódně! Truskalcowa torta bě lětsa zaso jara dobra! Jahodki smy šćipali a wišnjje. Snano sće z teho tež marmeladu nawarili. Přenje kórki běchu wosebje dobre. Snano sće po puču w lěsu tež holanske jahodki abo hriby zběrali. W prózdninach sy móht/a na polach syčomfóčawy džětać widžeć. Na polach a w zahrodach su pilnje džěťali – a Bóh je dať rostliny rosc, zo bychmy něšto k jědži měli. A kajke dobrot to su!

Džakuju so, luby Božo,
zo dawaš rosc telko słódnego sada a słódněj zeleniny!
Prosimy Tebje, zo bychy wšitcy na swěće
dosć k jědži měli, kaž my to mamy.

Beata Richterowa

Z pismikow na winowej kítce móžeš štyri mjena sada resp. zeleniny tworić, kotrež nětko hišće žnějemy. Kotre to su?

Zhromadźizna SET w Rakecach

Lětuša sobustawska zhromadźizna Serbskeho ewangelskeho towarstwa wotměje so na reformaciskim dnu, 31. oktobra, w Rakecach we wosadnym domje při farje. Započatk budže w 14.00 hodž.

Dnjowy porjad:

1. powitanje a swačina
2. rozprawa předsydstwa
3. rozprawa rewizora
4. schwalenje rozprawow
5. wólby do předsydstwa
6. namjety za dalšu džěťawosć towarstwa
7. přednošk Měrcina Wirtha wo skutkowanju serbskeho superintendenta Gerharda Wirtha w Domowinje

Kónc budže někak w 16.30 hodž.

Čłonojo towarstwa a wšitcy dalši, kotřiž so za serbske ewangelske wosadne žiwjenje zajimuju, su lubje witani.

Měrcin Wirth, předsyda

„Cytûn“ rěka „přezjednosć“

Waliziske cyrkwy na folklornym festiwalu Eisteddfod

Lěcny čas je čas folklornych festiwalow. Tak sym so spočatk žnjowca podať na puč do Waliziskeje/Cymru. Tam su swjećili Eisteddfod-festiwal přeni raz w léce 1176, a wokoło léta 1760 su jón zaso wožiwili. Z léta 1962 swjećá festiwal wotmjenjejo

jedne léto w sewjerje, druhe léto w juhu kraja. Tak wobkedžbujat runoprawnosć woběju spisownej narěčow walizišćiny. Lětsa je na najwjetši kulturny festiwal jedneje europskeje mjeńšiny do Vale of Glamorgan/Bro Morgannwg blisko stolicy Cardiff/Caerdydd w běhu wosom dnjow přišlo 150 000 ludźi wšěch starobow. W zaštych lětach bě jich hišće wjac wopytarjow, ale lětsa w Londonje přewjedzene olympiske hry žadachu sej swój tribut.

Dokelž njepředstajaja so na Eisteddfod jenož folklorne skupiny abo turistiske towarstwa, ale tež cytki z dalšich žiwjenskich wobłukow, mějachu tu tež cyrkwy swoje stany z wustajenišćemi. Ličba křesćanow we Waliziskej je w běhu minjenych 20 lět wot 80 % na 20 % wobydlerstwa spadnyła. Tak rěči 120 000 wjac ludźi walizišćinu (dohromady někak 600 000), hač wuznawa so k Bohu. Na festiwalu swjećachu tež waliziske kemše. Na nich wobdžěli pak so

porno léto 2006, jako sym přeni króć kraj Walizow wopytať, mjenje kemšerjow.

Přečiwo tutemu wuwicu chce iniciatiwa ludźi ze spěwanjom gospelow wabić – so wě, po walizisku, dokelž praja Walizojo wo sebi: „Smy spěwacy narod.“ Dalša iniciatiwa widži přichod cyrkwjow jenož w zhromadnosći wšěch křesćanskich wuznaćow. To njerěka, zo dyrbi kóždy anglikanski, katolski abo bóh wě što być, ale pytaja za zhromadnosćemi. To poprawom njeje čězko, wšako je zakład wšěch cyrkwjow Jezus. Tuta iniciatiwa rěka „Cytûn – Eglwysi Ynghyd yng Nghymru“ (Přezjednosć – Cyrkwy zhromadnje we Waliziskej).

Tak kaž běše před někak 25 lětami ewangelska cyrkej NDR jara aktiwna w politiskim hibanju, běchu před 40 lětami we Waliziskej ewangelscy křesćenjo jara aktiwni při rewitalizaciji waliziskeje rěče. Tuta róla hišće džensa njeje zabyta, dokelž tehdyša rewitalizacija njeběše měrny projekt: „Cymru o'r Crud“ (Walizišćina wot kolebki). Do teho wotměwachu so prawe wojowanja z demonstracijemi, bijeńcami z policiju, jastwom za aktiwistow a přeprowowanjom prócowarjow přez tajnu službu. Tež tehodla ma iniciatiwa „Cytûn“ šansu na wuspěch, praji mi prof. Christine Trevett, kotraž słuša ke kwekeram.

Štóz so za tutu iniciatiwu zajimuje, njech pohlada pod www.cytun.org.uk do syće.

B. Pittkunings, Dešno

Prof. Christine Trevett w stanje cyrkwjow na folklornym festiwalu Eisteddfod we Waliziskej

Foto: B. Pittkunings

Wučerpowace wopisanje řeče Michała Frencla

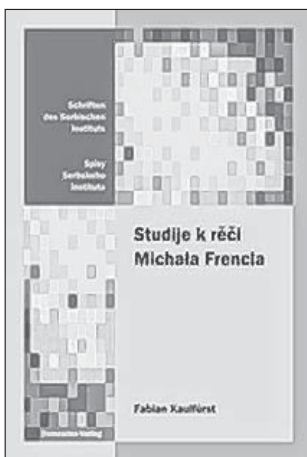
W předhali Budestečanskeje cyrkwyje steji nadobny narowny pomnik za fararja Michała Frencla a jeho mandželsku Hanu Marju. Z njej bě so duchowny woženit, hdyž bě jej hakle 14 lět. Z mandželstwa wuńdže šěsć synow a šěsć dźowkow.

Narodit bě so Michał Frencl 1628 w Běčicach blisko Hodžija, hdžež zasta- waše jeho nan funkciju wjesneho sudnika a tachantskeho šosarja. Michała Frencl- wa mać pochadžeše z njeda- lokich Póckowow. Džed z na- noweho boka bě so kónc

16. lětstotka jako česki eksulant we Łužicy zasydlit. Tole wuchadža z dokumenta, kiž chowa so w archiwje Drježdžanskeho towarstwa za genealogiju. Tuž njeje Michał Frencl jako džeco jenož ze serbsčinu a němčinu wotrostł, ale snano tež z česčinu. Z 13 lětami poda so na dwě léce na šulu do Budyšina, wottam na wjerchowsku šulu do Mišna a naslědnje na studij teologije do Lipska. Swoje přenje farske městno dósta 1651 w Kóztom blisko Niskeje, hdžež wosta jědnaće lět, potom bu za fararja do Budestec powołany. Tam měješe wulku wosadu zastarać – sam pisa, zo bě dušepastyr „bey einer Volckreichen Wendischen Gemeinde unterschiedlicher Dörffer“. W Budestecach fararješe hač do swojeje smjerće w léce 1706.

Tutych zajimawych, zdžěla mjenje znatych faktow načitaš so w zawodže do noweje publikacije dr. Fabiana Kaulfürsta, wědomostneho sobudželačerja Choće- buškeje delnjoserbskeje wotnožki Serbskeho instituta. W léce 2010 bě F. Kaulfürst z wuběrnym predikatom swoje doktorske džělo wo řeči Michała Frencla na Lipšćanskej uniwersiće zakitował. A lětsa je jeho diserta- cija pod nadpismom „Studije k řeči Michała Frencla“ wušła w Ludowym nakladnistwje Domowina jako 55. číslo Spisow Serbskeho instituta (wobjim: wjace hač 380 stronow). W serbsce pisanej knize analyzuje a wopisuje awtor Michała Frenclowu řeč na zakładze jeho najwažnišich w čišću zawostajenych tekstow: jedno- ho originalneho a štyrjoch přeložkow. Tute wšitke běchu za Frenclowu Budestečanski čas nastali a so mjez 1670 a 1706 wozje- wili. Wone su wuznamny stołp při wuformo- wanju hornjoserbskeje spisowneje řeče, a Michał Frencljej připisuje so čestne mjeno jeje sobuzaložerja.

W swojej akribisce přewjedzenej analy- zy Frencloweje řeče zepěra so F. Kaulfürst w přenim rjedže na Frenclowe přeložki scénjow Mateja a Marka (čišć 1670), Pa- wolowej listow na Romskich a Gala-

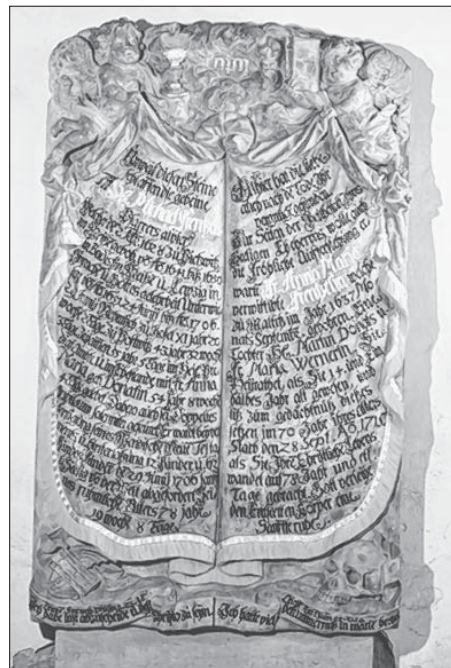
Kniha Fabiana Kaulfürsta wo řeči Michała Frencla

tiskich (tak mjenowaneho Japoštołskeho katechizma, čišćaneho 1693), dželow psalmow (čišć 1703) a cył- kowneho Noweho zakonja (wušeho 1706, krótko po Frenclowej smjerći) kaž tež na Frenclowe originalne předowanje pod mjenom „Budestečanska dupa“ z léta 1688. Wot wšitkich mjenowanych řečnych pomnikow je F. Kaulfürst na kom- puterje zhotowit dokładny wotpisk, štož jemu dowoli, z pomocu moderneje tech- niki wšitke takle zapisane teksty po wěstych kriterijach

(na přikład po wustupowanju jednotlivych pismikow abo řečnych formow) dospoťnje přepytat. Hač dotal móžachu so wědo- mostnicy při analyzy Frenclowych tekstow jenož na swoje rukopisne wupiski zložić.

W třoch wobšěrných kapitlach, kotrež wučinjeja wjace hač tři štwórciny cyfeje knihi, rozjimuje awtor Frenclowu prawopis, fonetiske (zwukowe) změny w jeho řeči por- no staršemu řečnemu stawej a wot njeho wužiwane gramatiske formy. Při tym nje- přirunuje F. Kaulfürst Frenclowu řeč jenož z řeču dalšich, w 17. lětstotku hižo eksistent- nych hornjoserbskich řečnych pomnikow, ale tež z pozdžišim wuwicóm a do wěsteje měry ze stawom w džensnišej spisownej řeči. Dokelž slušeja Frenclowe teksty k naj- staršim hornjoserbskim čišćam, je jich w Kaulfürstowej knize přewjedžene wědo- mostne wopisanje zdobom přewšo wažny přinošk k spisanju serbskich řečnych sta- wiznow scyła.

Hdyž wobmysliš, zo dyrbjěše Michał

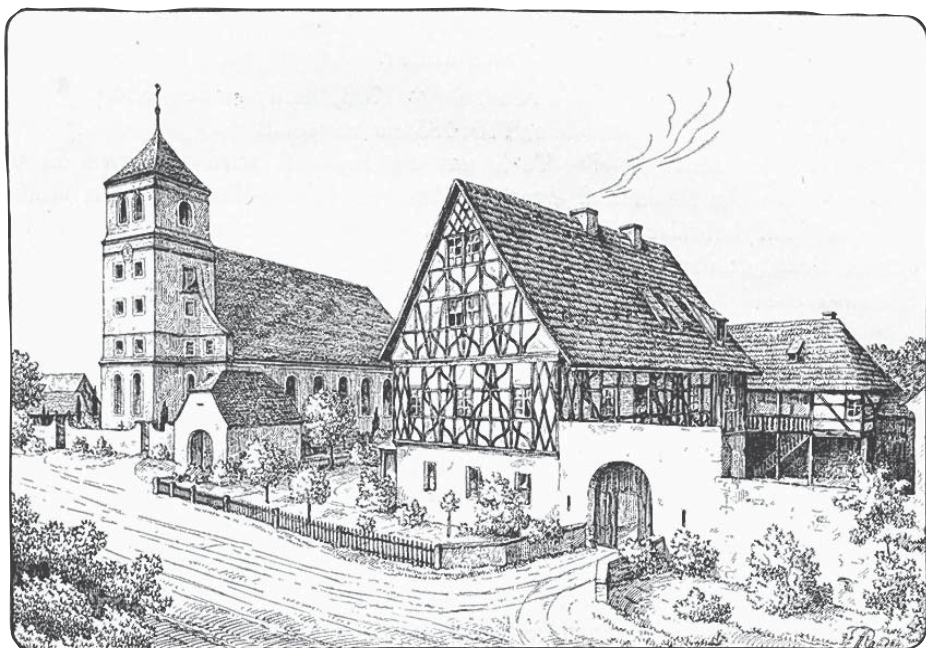
Narowny pomnik Michała Frencla a jeho mandželskeje Hany Marje rodž. Donatec w zachodže Budestečanskeje cyrkwyje

Foto: J. Maćij

Frencl wotmysleneho wozjewjenja swo- jich přeložkow dla wjesć wšelake zdžěla wótre rozestajenja z cyrkwinskej a swětnej wyšnosću w Budyšinje a Drježdžanach, da z čim wjetšim wobdžiwanjom hladaš na jeho njezachodny žiwjenski skutk. Awtorej Fabianej Kaulfürstjej pak slušatej za jeho wučerpowace wopisanje Michała Frencloweje řeče chwalba a wulke připó- znače.

Irena Šerakowa

Fabian Kaulfürst: Studije k řeči Michała Frencla (Spi- sy Serbskeho instituta; 55). Ludowe nakladnistwo Domowina, Budyšin 2012, 384 stron, ISBN 978-3-7420-2215-8

Cyrkej a bywša fara w Budestecach, natwarjena za čas Michała Frencla

Repro: SKA

Žiwjenske předstawy našich prjedownikow su wažne

Rozmyslowanja wo swjedženskim dnju w kmótriskej drasće ewangelskeje Serbowki

Z Rakec pochadźacy cyrkwinski hudźbnik Matthias Bjeńš je so 21. julija w Chróšćanskej cyrkwi wěrował. Jeho tehórunga ewangelska mandželska Katharina pochadźa z Drježdźan. Wěrowanje měješe džed nje-wjesty, kotryž bydlj jako farar na wuměniku w Drježdźanach.

Ewangelske wěrowanje w katolskej cyrkwi je njewšedne. Matthias Bjeńš je před wjac hač džesać lětami započal wuknyć hrać na piščelach, je so při tym do Chróšćanskich piščelow zalubował a jim njehladajo na wulku zdalenosć swěru wobchowal. Wuběrný wučer bě jemu njeboh Chróšćanski kantor Handrij Wjenk. Tuteje zwjazanosće z Chróšćicami dla wotmě so wěrowanje w tamnišej cyrkwi.

Lubosć k hudźbje a zahorjenosć za kralownu instrumentow postajowaše dale a bóle žiwjenski wobsah M. Bjeńša. Studowaše cyrkwinski hudźbu w Drježdźanach, Weimarje, Hamburgu a wudospołnja tu chwilu swoje kmanosće na wysokej šuli w Detmoldze. Swoju mandželsku zezna při hudženju w cyrkwi w Hamburgu, hdžež wobaj hižo někotre lěta bydli taj a džělataj. Hudźba a spěw k česći a chwalbje Boha postajatej wulki džěl žiwjenja młodeho pora.

Bjeńšec swojba ma krute korjenje we Łužicy. Z nanoweje strony su to do džensnišeho serbske tradicije. Wowka ze Sernjan, kotraž bě ze swojim mandželskim lětsa spočatk julija dejmantny kwas woswjećila, chodži wšednje w serbskej drasće.

Za kwasny por bě samozrozumliwe, zo njeměla na kwasu jenož wowka w serb-

skej drasće być. Přeještaj sej, zo byštej kmótre swoju serbskosć z drastu zwurazniťoj. W katolskej drasće slónki bě Jadwiga Nukowa, ja džěch w drasće wudateje kmótry Budyskeho kraja. Rady sym přewzała dostojnu funkciju, kotruž ma kmótra na kwasnym dnju. Sym sej wěsta, zo serbske drasty jenož swjedžensku atmosferu njepřisporjeja, ale zo wuzběhuja tež wuznam kmótristwa.

Je wažne, zo znaja ludžo stawizny a tradicije, zo bychy zamołwiće w přitomnosći skutkowali a dobry přichod zmóžnili. W tutej zmysle mam za njewobeńdžomne so na hódnoty a žiwjenske wobsahi našich prjedownikow dopominać, tute nałožować a je k zakładam džensnišeho žiwjenja sćinić. K temu slušeja kulturne hódnoty, kaž na příklad drastowy porjad při wosebitych składnosćach. Nažel su ludžo husto lochkomyšlnje ze swojej identitu wobchadzeli. Chychu moderni być, kaž to hustodosć tež džensa je. Při tym so často krute žiwjenske zakłady pozhubjeja. To je škoda.

Z Budyskej serbskej drastu chych na to pokazać, zo hrajetej serbska řeč a kultura punktuelnje tež w žiwjenju ewangelskich Serbow hišće rólu, a nic jenož na kulturnych zarjadowanjach abo w muzeju. Tehodla sym tež při wěrowanju serbsku modlitwu přednješa: „Božo, daj, zo bychy so stari a młodži mjez sobu derje zrozumili. Kóždy z nich přinošuje z dobrymi nazhonjenjemi k wuspěšnemu žiwjenju. Spožč nam wobstajnosć we wěrje.“

Zwjazanosć z mysljenjom, začuwanjom

Annemarie Simonowa z Trupina w swjedženskej serbskej drasće, z mandželskim

Foto: privatne

a skutkowanjom prjedownikow je mi na tutej kwasnym swjedženju nadpadnyla. Wobrazy ze žiwjenja z mojim serbskim džedom a mojej serbskej wowku, Handrijom a Emu Pawlikec z Trupina, we mni wožiwichu, a dopomnjeće, zo za čas mojego džěčatstwa w Trupinje tež Felfic wowka wšednje w ewangelskej drasće chodžeše.

Džakowna spominam na tutón kwas, kotryž wostanje mi a snadž tež druhim jako wosebity džer w pomjatku.

Annemarie Simonowa

Superintendent Voigt we Wukrančicach rozžohnowany

Ze swjedženski kemšemi z Božim wotkazanjom rozžohnowaše so njedzelu, 16. septembra, farar Michael Voigt ze swojej wosadu we Wukrančicach. Dwaj lětdžesatkaj bě tu skutkował jako wosadny farar, wot lěta 1996 zdobom jako superintendent cyrkwinskeho wobwoda Łužica Samostatneje ewangelsko-lutherskeje cyrkwy (SELK).

Michael Voigt pochadźa z Drježdźan, hdžež je so 1958 narodził a 1977 maturował. Po wojskej službje studowaše na teologiskim seminarje ewangelsko-lutherskeje swobodneje cyrkwy w Lipsku. 1985 zložil přeni eksamen. Po wikariacie w Drježdźanach a Sangerhausenje w južnych Smolinach a druhim eksamenje w lěće 1988 skutkowaše jako farar w Sangerhausenje a Heldrungeje, doniž jeho 1992 do Wukrančic njepowołachu. Wot lěta 1985 je woženjeny z Annu-Mariju rodž. Johnec, farskej džowku ze sakskeje krajneje cyrkwy. Mandželskaj mataj pjeć džěć.

Serbam je Michael Voigt wosebje přez to

Superintendent Michael Voigt Foto: privatne

znaty, zo je z wulkej hospodliwosću a wutrobitosću podpěrowal zarjadowanja k 150lětnemu jubileju wupućowanja Serbow do Teksasa w lěće 2004 we Wukrančicach kaž tež k 200. narodninam fararja Jana Kiliana w Budyšinje, Bukecach, Wukrančicach a Kotecach w lěće 2011. Stajnje je so za serbske korjenje swojeje mjeztym přeněmčeneje wosady zajimował, w kotrejž su tajcy wuznamni serbscy fararjo kaž Jan Kilian, Albert Ebert a Matej Urban skutkowali. Rady je w lětomaj 2007 a 2008 tež nabožny tyždźen serbskich džěć hospodował, hdžež mějachu w modernej Wukrančanskej wosadnicy a rjanej holanskej wokolinje idealne wuměnenja za kublanje a wočerstwjenje.

Farar Voigt nastupi nowe zastojnstwo w lutherskej wosadze w měsće Gubinje a přewozmjje zdobom dušepastyrstwo w chorowni Naemi-Wilke-Stift z 300 sobudžělaćerjemi. Tež w Gubinje budže dale jako superintendent Łužiskeho cyrkwinskeho wobwoda SELK skutkować.

T.M.

Herta a Alfred Worjehec železnaj jubilaraj

W Brězynje pola Hućiny njewšědny kwasny jubilej woswjećili

Njewšědny swjedzeń swjěcěštaj 30. awgusta Herta a Alfred Worjehec w Brězynje pola Hućiny. 65. mandželski jubilej – to njeje mnohim popřate.

W prěnich lětach po wójnje bě wjele kwasow, byrnjež młody lud zwjetša ani pjenjez ani wobsydstwa njeměješe. Alfred Worjech wróci so 1946 z jendželskeje jatby dom do Brězyny. Herta bě ze swojimaj staršimaj, sotrami a bratrami do Brězyny přičahnyła. Swójba bě swoju domiznu při wuchodnym pobrjohu Wódry njedaločko Glogauwa zhubiła. Herćinej staršej přewzaštaj noworatarstwo. Štyri jeju dźěci woženichu so w Brězynje. Z tym bě zakład za wulkoswójbu položeny. W poslednich lětach bě srjedžišćo swójbných zeńdženjow pola Worjehec. Smy tam přeco směli dobru zhromadnosć dožiwić. Naju přichodna dźowka Helga je dźowka Herty a Alfreda. Je zbožo, to dźerži wša swójba hromadze. Zawěšće je to tež zaslužba staršeju.

Po dejmantnym kwasu před pjeć lěty wotnajachu sej Worjechecy bus. Ze 46 wosobami – bratřa a sotry, dźěci, wnučki a prawnučki – jědžechu do Herćineje stareje domizny. Za bratrow a sotry bě to zajimawe zasowidženje ze znatymi městnami a za wšěch tamnych wučbna hodžina w stawiznach.

Možach Polakam přičinu našeho wopyta wujasnić a tak njebě žanych problemow.

Lětsa 30. awgusta bě w Brězynje kaž na wjesnym swjedženju. Mnozy gratulanća, Serbski superintendent, wohnjowa wobora a pěstowarnja – wšityc přińdžechu, jubilejnemu porej wupřec zbožo k železnemu kwasaj. Wulki stan na dworje bě dopoždny a popoždny potny ludźi. Alfred a Herta w swojej wysokej starobje staj wšitko z wjeselom a měrom přiwzało a znesloj.

Jeju dźěci a wnučki běchu swjedzeń rjenje přihotowali. Wnučki a prawnučki zwjeselichu wšitkich ze spěwami a krótkimi basnjemi. Alfred skedźbni hišće na wosebity jubilej: Lětsa je temu sto lět, zo su Worjechecy z Hliny do Brězyny přičahnyli a sej tu statok kupili. Na starych wobrazach bě widjeć, kak sprócnije bě dźělo w ratarstwje něhdy bylo. Do wozow a pluha přahachu so kruwy, trawa a žito syčěše so z kosu.

Kaž jeho předchadnicy, tak je tež Alfred z radosću Serb. Wot załoženja sem je člon Serbskeho ewangelskeho towarstwa. Stajnje wobdžěluje so na serbskich cyrkwinskih zarjadowanjach, kaž na kubłanskim a cyrkwiskim dnju a na jězbach Serbskeho busa.

Železnaj mandželskaj jubilaraj Herta a Alfred Worjehec

Foto: prywatne

Worjehec mandželskimaj so tež zrudoba njezalutowa. Před wosom lěty zemře njenadžicy syn Manfred w starobje 50 lět. Wnučk Jens zemře lětsa 40lětny na rak. Nětko su to štyri dźěci, 14 wnučkow a 10 prawnučkow, kotřiž jubilarow w starobje podpěruja.

Kurt Latka

Diakon Arnošt Běrka †

Po dołhej, čezke chorosći zemře 24. awgusta w Lipsčanskej uniwersitnej klinice serbski diakon Arnošt Běrka w 87. lěće žiwjenja. W septembru 2008 wot božeje ručki zajaty bě nimale štyri lěta w katolskej hladarni njedaločko swojeho domu w Engelsdorffe přebywał. Naposledk so strowotny staw tak pohubjejši, zo jeho do chorownje přepokazachu. Po wšěch čerpjenjach bě jemu smjerc wumóženje. Chowany bu 31. awgusta na kěrchowje w Engelsdorffe. Wo njeho žaruja mandželska, dźowka, syn a tři wnučki kaž tež sotra ze swójbu w Přiwćicach a bratr ze swójbu w Plusnikecach.

Arnošt Běrka bě so 13. měrca 1926 do serbskeje žiwnosćerskeje swójby w Plusnikecach narodźil. Bě najstarši wot šěsć dźěci. Po wuchodženju Malešanskeje šule pomhaše, kaž bě to tehdy husto z wašnjom, doma w ratarstwje. Lědma 18 lět stary dyrbješe do wójny. Čezko zranjeny dožiwi we Wienskim lacareće kónc wójny. Po nawróće z dlěje hač lěto trajaceje ameriskeje wójnskeje jatby dźělaše zaso na staršiskim statoku. Spočatk 50tych lět rozsudži so za cyrkwisku službu a zahaji w Moritzburgu wukublanje na diakona.

1955 nastupi Arnošt Běrka swoje přenje službne městno pod fararjom Hincom Šořtu w Rakečanskej wosadze. W tutym času so 1960 zmandželi z Annemarie Duč-

Arnošt Běrka

Foto: archiw PB

manec z Budyšina, dźowka z Běteje Hory pochadžaceho serbskeho nowinarja Arnošta Dučmana, kotryž bě nazymu 1945 pod rukami ruskeju wojakow tragisce zahynyl. Z mandželstwa wuńdžěštaj syn a dźowka. Po pjeć lětach w Rakecach přiwza Arnošt Běrka 1960 nowe službne městno w Hodžijskej wosadze, hdžež tehdy farar Karl Pietsch skutkowaše. Dokelž bě farar Němc, měješe so diakon nimo swojich hewašich nadawkow tež wo serbske wosadne dźělo starać. 15lětna služba w Hodžiju sta so z najwažnišim powołanskim časom diakona Běrki.

W lěće 1975 wopuši swójba Łužicu a přesydlu so do Engelsdorfa pola Lipska, hdžež začahny do tamnišeje stareje fary. Tu měješe Arnošt Běrka nadawk, so wo wosadny kěrchow a wulku farsku ležownosć starać. Tele dźělo, při kotrymž bě stajnje w přirodže a ze swójiskim knjezom, wukonješe jara rady, doniž so 1991 na wuměnk njepoda. We wšěch lětach pak wosta jemu ródna Łužica z domiznu, do kotrejež sej husto a rady k přiwuznym na wopyt dojděže.

Na pohrjebnišću w Engelsdorffe pola Lipska, wo kotrež bě so wjele lět ze wšej swěru starał, je Arnošt Běrka swój posledni wotpočink namakał. Njeh spi w Božim měrje a njeh jemu wěčne swětło swěći.

T.M.

Po šěsć lětdžesatkach

Před sobu mam wobraz ležo ze skupinu hólcow. Hdže ha smy to tehdom byli? So wě, na Lubijskej horje! To bě takrjec naš druhi a zdobom posledni šulski wulět. Lěto do toho, 1949, smy samo na Zhorjelskej Landskrónje byli, hromadže z wučerjom Janom Sykoru-Běłochotmčanskim a wučerku Haňžu Rječkec, wo kotrejž hač do swujich starych dnjow přeco hišće njewěm, wotkel wona pochadžeše a kak dołho je w Rakecach wutrašła. Sykora běše elegantny młody muž, kiž so přesadzowač wědžeše. Jónu smy z nim w Běłym Chołmcu pobyli a tam na někajkim zarjadowanju spěwali. Sykora nawjedowaše šulski chór. Holcam běše wón jara přichileny a wone tež jemu, tak zo sej my hólcy wo tym wšo móžne a njemóžne powědachmy. Pozdžišo je Sykora wučerstwo na hozdžik powěsnył a w kulturnym wotrjedže wokrjesneje rady wažnu funkciju wukonjał, pod pseudonymom wšak tež někajku tajnu.

Na horje

Zawěsće běstaj na našim šulskim wulěće na Lubijsku horu knjez Sykora a knježna Rječkec pódla, naš rjadowniski wučer, knjez Karlheinz Müller, zawěsće nic, dokelž bě zbrašeny a z běhanjom swoje čeže měješe. Kak da by na horu a zas dele přińć móh!

To bě přeni a posledni króc, zo sym na Lubijskej horje pobyt. Hač sym ja sobu na tu z lateho železa natwarjenu wěžu zalězl? To bych prajił: Najskeje nic. Tuž tež njejsym z wěže do směra na Streitfeld hladac móhł, wotkel nanowy nan pochadžeše, kotrehož pak docyła njeznajachmy, dokelž bě so z wopomom Přenjeje swětoweje wójny stał.

Bě tam na horje korčmička abo někajka budka, hdžež sy něšto k jědži a piću kupić móhł? Mać bě mi hornčk z kisałymi běrnami sobu dała. Móžno, zo sym k temu kołbasku dóstał. Kołbaski a někajka limonada su tola hač do kónca socializma wopravdže přeco a wšudžom na předań byle.

Horstka hólcow

Na foće je widžeć, zo bě črjódka hólcow z rjadownje 7A so wot tamnych wotsaliła. Tón a tamny bě sej kij wotłamał. Štó pak je nam kazał, zo měli so zesydac a so pěknje „wotmolowac“ dac? Wot nas šulskich džěćići džě njeje nchtó někajki fotoaparát wobsedžał.

Sedmjo z rjadownje 7A hladaja přewšo přecelnje z Lubijskeje hory do swěta abo znajmjeńša do aparata. Štó woni su? Započmy z najmłódšim a najmjeńšim w zadnim rynku: Čisce nalěwo sedži Nowšanski Šiman-Šołta, potajkim ja. Štwórty w rynku naprawo tež wjetši njebě: Nowakec Hajnc z Kamjeneje. Mały Nowak bě po mojím zwěsćenju přeni z našeje rjadownje był, kiž je na prawdu Božu wotešoł. Hišće do Berlinskeje murje bě so wón do zapadnych

stron zminyl a tam na džěle něhdže na montaži smjertnje znjezbožił.

Pódla Nowaka sedži Voigtec Christian, syn Rakečanskeho blidarskeho mištra. Pozdžišo přewza wón nanowu blidarnju. Tež wón je dawno hižo njeboh.

Na samsnej Hłownej dróze, hnydom za Voigtecami, běše Křižanec chěža. Tam wotrosće pola swojeje čety a swojeju kuzinow Jürgen Wirth abo Wirthec Jurk, kaž jemu jeho wuj w Njeswaćidle, farar Gerhard Wirth, rady rěkaše. Wón sedži pódla mje, tam na wobrazu. Zo bě naš najmudřiši šulski towarš syrota, zo bě najprjedy swoju němsku mać a potom tež hišće swojeho serbskeho nana zhubił, to wšak nam tehdom tak prawje wědomo njebě. Docyła njejsmy wědzeli, zo je jeho nan, Pawoł Wirth, wučer a serbski wědomostnik był. Jürgen Wirth

nu wzał. Ta pak sta so jara zahe z wudowu. Hdyž na Rakečanskim pohrjebnišću k rowu swojeju staršeju džěch, sym tež stajnje nimo jeho rowa přišoł a při tym na to spominał, zo bě mje přecelny šulski towarš husto ducy ze šule na swojim kolesu hač do Noweje Wsy sobu brał. Posledni króc sym jeho třiceći lět po zakončenju šulskeho časa, potajkim 1981, w Rakecach dožiwił. Wón bě naše přenje a poslednje zetkanje šulerjow našeho lětnika organizował. To běchu tehdom w oktobru naspomnjeneho lěta tři podawki, kotrychž dla do Łužicy domoj jědžeč: Naš nan bě zemřel a bu pochowany a kónc tydženja mějachmy te zetkanje a pónđzelu dyrbjach do Moritzburga na dalekublanje. Wot našeho zetkanja, kotrež so w jednej z Rakečanskich korčmow (my smy tehdy prajili: pola Wenigerec)

Hólcy ze 7. lětnika Rakečanskeje šule na rjadowniskim wulěće na Lubijskej horje w lěće 1950, zady nalěwo awtor přinoška Hinc Šołta z Noweje Wsy

Foto: priwatne

sta so z lěkarjom skutkowaše w Berlinje. Wěm so dopomnić, zo wón za čas studentstwa do Njeswaćanskeje fary založi. Dwójce smój so potom po štyrceći lětach zaso zetkałoj: na Michałskim kěrchowje při wujowym chowanju a lěto pozdžišo na našeje złotej konfirmaciji w Rakecach, hdžež mi wuzna, zo to, štož do Pomhaj Bóh pisam, tola někak čitač dokonja.

Tamni tři w přenim rynku

Přeni wotlěwa, to je Melcherec Martin z Jenšec. Melcherecy mějachu swoju chěžku a žiwnosť na kóncu wjeski, hdžež puć dale do Psowjow wjedže. Martin měješe staršeho bratra a staršu sotru, kotraž we wosebitej drasće chodžeše. Wona bě diakonisa, štož je znajmjeńša w našeje kónčinje něšto jónkrótne bylo. Najmłódši Melcher bě do rybarstwa šoł a studował a sej džowku swojeho Rakečanskeho šefa za zo-

wotmě, eksistuje fotografija, kotruž bě mi mjeztym w Bad Dübenje bydlaca sobušulka před džesac lětami pósłała: Stejimy tam před našeje šule, šulerki a šulerjo woběju rjadownjow. A cyle naprawo stej wučerka Marja Herrmannowa a cyle zady před samej murju jeje kuzenk Jürgen Wirth. Mi je tak, jako njejsmy docyła nutř směli. Bě da to tehdom hižo gmejnski zarjad? Wot podobnych tajkich zetkanjow pak wěm, zo wostachu durje zawrjene, bě-li něchtó ze zapada pódla! A temu je tak bylo.

Naš něhdži rjadowniski wučer Karlheinz Müller njeje na wobrazu zwěčnjony, dokelž bě hakle chětro pozdže do Rakec přijel. Běše džě samsny džěň runje z wukraja wróco přišoł. Zabył njejsym, kak nam hólcam ducy wot busoweje zastanišća hnydom rjekny, zo wón za nas hižo „knjez Müller“ njerěka, ale prosće „Karlheinz“. So wě, my hólcy běchmy so dawno hižo ⇨

⇒ zróstni mužojo stali, kiž su poslednje tři lětdžesatki wjele nazhonili.

Pohlejmy pak zaso na tamny wobraz z dźěćacych lět!

Cyle naprawo sedži swětłowłosaty Norbert. Wón nima němske, tež žane serbske, ale italske swójbne mjeno – Chiabudini. Jeho nan bě Italčan. Wićazec-Chiabudinijec bydla napřečo Sakschemu domej. Žiwnosć wobdželaštaj tehdom Norbertowa mać hromadže ze svojim nježenjenym bratrom. Hač drje je Norbert pozdžišo runja swojemu wujej z kruwičkomaj na polo jězdži! Najskeje nic. Wěm, zo bě sčasom do strony zastupił, do liberalneje. Tuž je tež směl Rakečanskeho wjesnjanostu Gerharda Benadu zastupować a so z komunalnymi wjeselemi a starosćemi zaběrać.

Jenički

Hdyž sej nas sedmjoch tam na Lubijskej horje prawje wobhladam, dyrbbju rjec, zo smy tola wšitycy serbskeho pochada byli. Jenički, tón předku srjedža sedžacy, je tež serbski wotrostl. Z Miklec Kurtom móžach, hdžež-kuli jeho pozdžišo zetkach, so serbsce rozmołwjeć. Wón bě přewšo dušny burski hólc z Kamjeneje, porjadny a spuščomny. Hdyž so my hólcu hlupikojće zadžeržachmy, to nas Kurt přeco k disciplinje namołwješe. Namóčna kolektiwizacija ratarstwa w lěće 1960 je tež Miklec swójbje zeškodžala. Swoje poslednje lěta je Kurt w Rakečanskej starowni přežiwił. To su moje dopomnjenki na Rakečanski šulski čas – nětč hižo po šesć lětdžesatkach. Mój swěće, hdže ha su te lěta wostałe!

Hinc Šofta

Nutrnosć k zahajenju šulskeho lěta

Serbska srjedžna a Serbska zakladna šula w Budyšinje swjećitej hižo z časa přewrótá započatk šulskeho lěta z ekumeniskej nutrnosću, kotraž so wotměnjejo w cyrkwi Našeje lubeje knjenje a w Michalskej cyrkwi wotměwa. Lětsa 3. septembra přińdže něhdže 200 šulerjow do Michalskeje cyrkwyje. Spočatnje předstajichu so wšelake kamjenje: plesternak, kamjenje z rěki a z pola a drohotny ametyst. Šulerka Sigrid Ederec z Delnjeje Hórki čitaše w serbskej rěči bibliski

tekst 1 Pětr 2,4–6, w kotrymž so praji, zo maja so wěriwi jako žiwe kamjenje natwarić na dom k Božej česći. Sup. Malink pokaza w předowanju na wšelake družiny kamjenjow a na jich poselstwo za nowe šulske lěto. Mjez druhim praji, zo je kóždy čłowjek před Bohom kaž drohotny kamjeń, tež hdyž wotwonka wjele wot teho widžeć njeje. Wołtarnu službu měješe tachantski farar Wito Scapan. Powšitkownje wuzběhny so měrny a dostojny raz lětušeje nutrnosće. *jm*

W Hodźijskej Bjesadze ludowe spěwy spěwali

Dnja 1. awgusta zeńdže so na farskej zahrodze w Hodźiju 14 sobustawow a hosći Hodźijskeje Bjesady. Na programje steješe zhromadne spěwanje serbskich ludowych spěwow. Wječork bu za wšěch wobdžělnikow z rjanym dožiwjenjom, a to čím bóle, dokelž bě to jedyn z přěnich prawje rjaných lěčnych wječorkow w tutym lěće.

Měrcin Krawc z Delnjeho Wunjowa přewdžeše spěwanje na swojej gitarje. Při-

kusk, přihotowany wot knjeni Haveloweje, a wšelake napoje posylnichu spěwarki a spěwarjow a přinošowachu k dobrej naledže. Jako so po wjac hač dwěmaj hodzinomaj čmičkaše, zakónči so zhromadne spěwanje z kěrlušomaj „Wječor je, so bliži nóc“ a „Na njebju měsačk chodži“. Přitomni hosćo wuprajichu so zwólniwi Bjesadu w přichodže zesylnić.

Gerat Krawc, Delni Wunjow

Serbski spěwanski wječork Hodźijskeje Bjesady na tamnišej farskej zahrodze Foto: G. Krawc

Ganec mandželskaj dejmantnaj jubilaraj

Ganec mandželskaj z Krónicy

Foto: priw.

Walter Gano z Krónicy a jeho mandželska Hildegard, rodžena Petermanec z Drěwcow, staj lětsa nalěto swój diamantny kwas woswjećitoj. Dnja 4. meje 1952 běštaj so we Łazowskej cyrkwi zwěrowatoj a bydlitaj z teho časa w Krónicy. Wobaj staj čas žiwjenja w ratarstwyje dźěłatoj. K dejmantnemu jubilejeje je jeju fararka Aechtner w Njeswačanskim Božim domje požohnowala.

W Bukecach 21 šulskich nowačkow

Farar Haenchen žohnuje lětušich nowačkow Bukecańskeje ewangelskeje srjedźneje šule.

Foto: A. Zoba

Ewangelska srjedžna šula w Bukecach woswjećić na 13. njedželi po Swjatej Trojicy, dnja 2. požnjena, započatk noweho šulskeho lěta ze swjatočnej Božej službu. Wjednistwo šule a Bukecańske šulske towarstwo móžetej so nad rosčacej wobľubowanosću šule radowac, přetož nimo přijatych 21 nowych šulerjow w 5. lětniku dóstaštej tež 6. a 7. lětnik přirost, tak zo so nětko dohromady 60 šulerjow na šuli kubła.

W přitomnosći swjedźenskeje wosady, kotraž w nahladnej ličbje Boži dom pjelnješe, wudžěli wosadny farar Thomas Haenchen nowačkam 5. lětnika žohnowanje za wšitku prócu wo dalše přiswojenje wědy.

Arnd Zoba

Powěšće

Bluń. Na swjedženskich kemšach w tudyšej tykowanej cyrkwiće je so njedźelu, 26. awgusta, farar Udo Gerbeth ze swojej wosadu rozžohnował. W Blunju je wot 1987 nimalo 25 lět skutkował, pozdžišo přewza k temu hišće wosadu Lejno/Ptačecy. Wojerowski superintendent Koch dźakowaše so jemu za aktiwne młodžinske dźěło a wšě prócowanja na dobro wosadow. Džak w serbskej rěči wupraji Blunjan Helmut Kurjo za to, zo je farar tež serbske tradicije wosadow podpěrował a pačerske holcy namohtwał, w serbskej drasće hić ke konfirmaciji. Farar Gerbeth nastupi nowe farske městno w havelandskim Friesacku.

Dreždźany. 1. septembra je džewjeć młodych teologowkow a teologow swoju službu w sakskej krajnej cyrkwi zahajiło. Dalši šesćo so tehorunja do farskeho zastojnstwa přewzachu, započnu pak z wosobinskih přičin, kaž staršiski čas abo zakónčenje promocije, trochu pozdžišo ze swojim dźělom. Do přihotowankeje služby přewza sakska krajna cyrkej lěta 28 wikarkow a wikarow, dwójce telko kaž w minjenych lětach. Z tym ma so dorost duchownych zaručić, wšako so w přichodnych lětach wulka ličba fararjow w Sakskej na wuměnk poda.

Budyšin. Modlenje kadiša w spominanju na zamordowanych Budyskich Židow wotmě so njedźelu, 2. septembra, nawječor na židowskim pohrjebnišću při Mužakowskej dróze. Liturgiju spěwaše kantor Michal Foršt z Prahi.

Wojerocy. Ze swjedženskim tydženjom wot 3. do 7. septembra je gymnazij Johanneum swoje 20lětno wobstaće woswjećić. Džensa wuknje tu 514 holcow a hólcow, kotrychž wuwučuje 43 pedagogow. Wot lěta 1997 je na Johanneumje něhdže 710 šulerkow a šulerjow maturowało.

Budyšin. Wutoru, 4. septembra, wuradźowaše předsydstwo Serbskeho ewangelskeho towarstwa w Serbskim domje w Budyšinje. Hłownje přihotowali su lětušu sobustawsku zhroma-

džiznu towarstwa w Rakecach. Wohódnočichu lětuše pućowanje swójbow a dworowy swjedžen we Wuježku kaž tež wulět ze Serbskim busom a cyrkwiński džen w Husce. W přichodže měli so lětno džěłarnički za serbske Bjesady zarjadować.

Wětošow. W serbsko-němskej dwójnej cyrkwi wotmě so sobotu, 8. septembra, pišćelowy koncert. Nazajtra, na dnju wotwrjeneho pomnika, swjećachu tu serbske kemše. Poskičichu tež wodženja po tutym wosebitym Božim domje, w kotrymž mějachu něhdy Serbja a Němcy kóždy swoju wosebitu cyrkej. Džensa wotměwa so wosadne žiwjenje wosebje w Němskej cyrkwi, mjeztym zo wužiwa so Serbska cyrkej bóle za kulturne zarjadowanja.

Rogow. Na žnjowodžakym swjedženju njedźelu, 23. septembra, bu farar Ingolf Kšeńka w tudyšej cyrkwi jako dušepastyr delnołužiskich Serbow zapokazany. Dwurěčnym swjedženskim kemšam přizamkny so postrowna hodžina we wjesnym hosćencu.

Rowno. 13. dworowy swjedžen na Nepilic stotoku w Rownom zahaji so njedźelu, 30. septembra, ze serbsko-němskimi žnjowodžaknymi kemšemi. Přizamknychu so burske wiki, zabawy za džěći a bohate kulturny program, kotryž bě lěta wosebje 100lětnemu jubilej Domowiny a serbskemu žiwjenju w Slepjanskej wosadze wěnowany.

Zbožopřěca

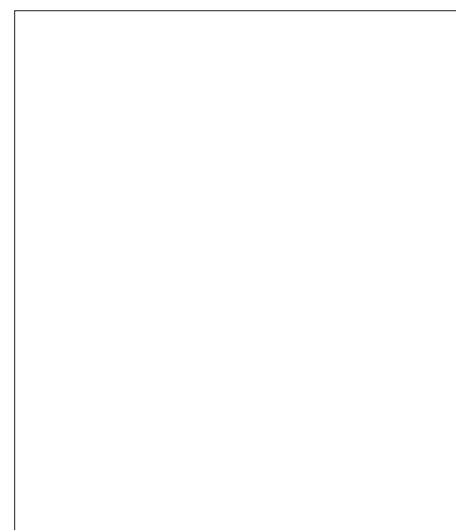
Dnja 20. oktobra woswjeći knjez **Günter Wjenk** w Drěwcah 65. narodniny. Gratulujemy jubilaraj wutrobnje a přejemy jemu bohate Bože žohnowanje.

Dary

W awgusće je so dariło 150 eurow za džěło Serbskeho ewangelskeho towarstwa ze swójbami a serbskimi Bjesadami a 20 eurow za Pomhaj Bóh. Bóh žohnuj daraj a darićelow.

Spominamy

Před 50 lětami, 31. oktobra 1962, zemrě ratar a ludowy basnik **Awgust Lapštic** w Stróži pola Rakec. Narodženy jako syn žiwnošćerja w njedalokej Bukojnje, chodžeše we Wulkich Zđžarach do šule a přewza pozdžišo staršiski statok. Jako Bukojnu brunicy dla wotbagrowachu, přesydlili so do Stróže. Tam bě sej 1926 Wirtheč žiwnošć kupił, z kotrejež bě so Wirtheč swójba tehdy na wjetše kubło do Cokowa přesydlila. Awgust Lapštic bě něšto lět wjesjanosta w Bukojnje kaž w Stróži. Čile wobdželeše so na serbskim kulturnym a cyrkwińskim žiwjenju. Přistuše serbskemu towarstwu we Wulkich Zđžarach a bě chwilu jeho předsyda. 1912 bě mjez załožićelami Domowiny we Wojerecach. Skutkowaše něšto časa jako serbski braška

a wozjewjowaše składnostne basnje a mjeńše přinoški w serbskich nowinach a časopisach. Bě swěrný kemšer a wopytowar serbskich cyrkwińskich zarjadowanjow. Při potrebjě wuhotowaše we wosadach składnostnje tež sam serbske čitanske kemše. T.M.

Přeprašujemy

W oktobru wysyła so ewangelske Nabožne słowo k dnjej w serbskim rozhłosu.

- 07.10. 18. njedźela po Swjatej Trojicy**
10.00 kemše w Budyšinje w Michałskej z kemšemi za džěći (sup. Malink)
12.00 nutrnošć w serbskim rozhłosu (sup. Malink)
- 14.10. 19. njedźela po Swjatej Trojicy**
08.30 kemše z Božim wotkazanjom w Poršicach (sup. Malink)
- 15.10. pónđžela**
15.00 wosadne popođnje w Malešecach (sup. Malink)
- 21.10. 20. njedźela po Swjatej Trojicy**
14.00 kemše w Njeswaćidle z wosadnym popođnjom (sup. Malink)
- 23.10. wutora**
14.00 wosadne popođnje pola Kowarjec we Wuježku p. Wósporka (sup. Malink)
- 31.10. reformaciski swjedžen**
12.00 nutrnošć w serbskim rozhłosu (farar Rummel)
14.00 hłowna zhromadžizna Serbskeho ewangelskeho towarstwa w Rakecach
- 03.11. sobota**
14.30 wosadne popođnje w Bukecach (sup. Malink)
- 04.11. 22. njedźela po Swjatej Trojicy**
10.00 kemše z Božim wotkazanjom w Budyšinje w Michałskej z kemšemi za džěći (sup. Malink)

Pomhaj Bóh
časopis ewangelskich Serbow
ISSN 0032-4132

Wudawaćelej: Serbski wosadny zwjazk, Serbski kěrchow/Wendischer Kirchhof 1, 02625 Budyšin/Bautzen; Serbske ewangelske towarstwo z.t., Privatny puć/Privatweg 21, 02625 Budyšin/Bautzen
Zamohwita redaktorka: Trudla Malinkowa, Goethowa/Goethestraße 40, 02625 Budyšin/Bautzen (tel./fax: 03591/600711, e-mail: PomhajBoh@gmx.de)
Čiść: MAXROI Graphics GmbH, Zhorjelc
Postvertriebsnummer: F 13145

Zhotowjenje a rozšěrjenje: Ludowe nakładnistwo Domowina, Tuchmacherstr. 27, 02625

Abonement a dary: Serbske ewangelske towarstwo, Konto-Nr. 1 000 083 167, Kreissparkasse Bautzen, BLZ 855 500 00
IBAN: DE03 8555 0000 1000 0831 67
BIC: SOLADES1BAT

Pomhaj Bóh wuchadza měsačnje. Spěchuje so wot Załožby za serbski lud, kotraž dóstawa lětnje přiražki Zwjazka, Swobodneho stata Sakskeje a Kraja Braniborskeje.

Lětny abonement plaći 8 eurow.